

tista zaveržena derhal omikanih bebcov in sebičnih hinavcov, ki nam hočejo vzeti našo narodnost, naše bitje, naše serce in dušo našo, s kačjim prilizovanjem in nagovarjanjem: Ne ustavljajte se „kulturi“, prva reč je „humaniteta“ ne pa narodnost“. Naš odgovor je: Mi ne potrebujemo vaših naukov; omiko želimo in iščemo tudi mi, toda ne vaše; kar nam koristi, si bomo že našli sami. Mislamo, da je podelil Bog tudi nam nekoliko pameti, saj pozna celó neumna bčela, v katerih rožah je med, v katerih pa strup. Mi pa vemo, da je v vaših rožurah strup, pa ga puščamo v nemar, zato, ker vas poznamo in ker vas zaničujemo. Vemo tudi mi, da se ne dá predreti stena z enim perstom; če pa sklene se veliko perstov in veliko pestí in v eno mer terka in buta, pa mora odjenjati na zadnje najterji kamen. Vaš pregovor so izmislili si strahljivci ali pa farizeji vašega plemena. Mi ga ne spoznamo. Naše besede so: korajža veljá! Sicer pa Vas prosimo, pustite nas na miru, pa bomo tudi mi Vas pustili. (Dal. sl.)

Dolenci.

Ko v igred premila se zopet rodi,
In veter pomladni že sneg odpodi,
Dolenci pojejo,
Veseli ženejo:
„Le pojdimo v gorco!“ veselo doní.

Je tertica spala pozimi mirno,
Dolen'c jo obrezal, osnažil zdaj bo;
In h kolu priveže,
Ter véz ji prireže,
Nektero pa vkoplje pod rahlo zemljó.

Ko biserna zarja nebó pozlatí
Že rajda kopačev prot gorci hití,
Veseli razseva,
In sladko prepeva
Ter s slavčekom v germu Stvarnika častí.

Veselo kopaja, ker kapljica je
Moč novo rodila, ož'vila serce;
Ko sonce zahaja
In lunica vstaja —
Vernivši prot domu pojejo si še.

Ko tertica nježne mladike rodi
Dolencu se serce veselja smeji;
Nesreče varuje
Bogú jih zročuje,
Naj milost nebeška na nje zdaj rosi!

Ko sončice zlato že grozdje zori,
Se novo veselje Dolencu rodi —
Mu črček naznanja:
„Prišel je čas branja!“
Tergatve, tergatve se vse veselí! —

Nabita je kad, pa pripravljen je sod,
In preša že poka po gor'cah povsod. —
Dolenci veseli,
Zakaj bi ne peli?
Saj vživa veselje zdaj revni naš rod!

Svojim rojakom: Karol Kalliger.

Dopisi.

Iz Istre 1. avg. J. V. — Naj Vam povem, da sem dobil naš novi nemško-slovenski slovník in da se ga veselim, kakor šolarček šolskega darila, ter občudujem izvrstno delo možakov domorodcov; pa se delo mora res prikupiti vsakemu, ki le iskrico domoljubja ima v sercu svojem. — Upamo, da bo po Istri letos dobra letina; žita se je pridelalo še precej in lepega, samo onde okoli morja ga je spomladanska suša stisnila, da je enmalo zastalo. Grozdja je mnogo in lepega; pokazala se je sém ter tje bolezen na njem, ki se pa zdaj po krepkem dežji zgubuje; zato pa tudi cena starega vina pada. Istrani niso hotli verovati, kaj stori železna cesta; lahko bi bili svoje bolje bele

vina po 20—22 gold. spod (52 verčev), teran pa še dražje, prodajali koj spočela mladega leta, pa niso hotli; na to udre v primorske mesta štajarsko vino in dalmatinsko po morji; grajani so se ga malo po malo privadili; gospoda se je pa stavila na pivo; in tako je domače vino zaostalo, če ga je bilo lih malo, da bi ga zdaj radi dajali po 14—16 gold. samo, ako bi ga kdo hotel kupiti. Po oštarijah je bilo celo zimo in mlado leto najpreje vino po 44 soldov, zdaj se ga dobí že po 20 soldov. Sviloprejke so onim, ki niso imeli svojih murav, škodo napredle mnogim, če lih ne vsem; čudno je, da po selih in po samotnih kmetih so bile zdrajeve kakor v gradih (mestih). Naposled jih Lahi nikakor niso hotli kupovati, ki so se zgojile v Pazinu; Boljuncom pa so jih najbolje, še precej čez tri goldinarje, plačevali. — Ljudstvo je pri vsem, da je mnogim ter mnogim za živež terdo šlo, zdravo ostalo, da maloktero leto tako.

Iz Zagreba 1. avgusta. K. Ž. — Zadnjikrat sem bil pošto zamudil, zato bo pa moj današnji dopis večji. 26. julija se je šolsko leto na tukajšni gimnazii slovesno sklenilo. Kakor navadno se je zbrala šolska mladež po zveršeni službi Božji v gimnazijski sobani, da prejme darila in svedoče svoje marljivosti. Mnogo najodličnije gospóde, med njo pervaki horvaške literature, je povelicevalo slovesnost. Predsedoval in darila delil je novi naš dvorski svetovavec Robido Zagorski. Slovesnost se je začela z dvema horvatskima govoroma iz Mažuranović-eve Cengi-Áge, izvrstno govorenima od dijakov Robido-ta in Pavić-a. H koncu so se še tiste dobrovoljne darila razpartile, ki so bile po tukajšnjem odvetniku Koporčić-u zbrane za one dijake, kateri so v horvaškem jeziku z odliko napredovali. Nabralo se je bilo 72 goldinarjev. Z veseljem povem, da je z drugim darom podarjen bil naš rojak Matija Kožar iz Ribnice, drugač je pa bil prvi v osmem razredu. Kakor nam program kaže, bilo je konec šolskega leta 309 dijakov na gimnazii (tri je manj kakor lani), med njimi kakih 20 Slovincov. Sostavka sta dva v programu, namreč od Antona Mažuranić-a: „O važnosti accenta hervatskoga za historiu Slavjanah“ in od Med. dra. Tkalca: „O predavanju botanike“. — Drugi dan 27. avgusta bil je „izpitni koncert pitomacah zagrebačkoga glasbenoga društva“. Tudi pri ti priliki moram z veseljem povedati, da se je naš rojak osmošolec Mogolić Novomeščan proslavil. Popeval je v basu Vukotinovićevo od Lisinskega zloženo „Momak od oka“. Stoteri „živio“-klici so zadostno spričevali izvrstno prepevanje pesmi. — 28. avgusta je bil konec šolskega leta na realki. Učencov bilo je 129. V programu sta sledeča dva sostavka: „Betrachtungen über die geistige Entwicklung der Südslaven“, spisal P. Zoričić in „Upliv svetla na bilinstvo“ spisao Torbar. Per parentesein et claudatur Vam še to povem, da sem čul, da pride tukajšni gimnazijski ravnatelj za drugo šolsko leto za ravnatelja v Celje; o njegovem namestniku se še nič ne vé. — Na večer 28. bila je muzika, tudi jaz sem bil zraven; radovednost me je gnala, ker sem že popoldan slišal: „Nočes če niešta biti“. S še dvema rojakoma pričakavam muzike na ban Jelačićevem tergu. Muzika pride in ž njo ljudstvo, — al na ban Jelačićevem tergu se loči ljudstvo od muzike in se ustavi tako, da je banda skor osamljena dalje do karsarne šla. Proti navadi drugih večerov se je vse tiho zadržavalo. Tako je vse mirno in tiho stalo kakošne majhne pol ure. Naenkrat se zasliši iz najbolj gostega kupa glas: „Napried!“ Vse se uzdigne in oberne v „dugu ulicu“. Sedaj je šlo od ust do ust: „Na groblje!“ 29. avgusta 1845 je namreč vsled domačih spertij edenajst Horvatov na tergu sv. Marka kri prelilo, in tem žertvam domoljubja bilo je to slavljenje namenjeno. Ko pride množica na „kipni trg“, se že vidijo prižgane baklje. Pred množico so se nesle tri zastave: ena črna z ilirskim gerbom, dve pa trobojne, namreč horvaška in madjarska, in dalje je šlo na sv. jurjevsko groblje. Najodličnije osebe so bile med ljudstvom. Na groblje